

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

Факультет агротехнологій та екології

Кафедра суспільно-гуманітарних наук

ПОГОДЖУЮ
Гарант ОПП
доц. Ю.П. Рогач
« 02 » 12 20 19 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Зав.кафедри СГН
доц. О.М. Максимець
« 26 » 11 20 19 р.

ПРОГРАМА НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВО - СИЛАБУС

з дисципліни: Соціологія (за вибором студента)
(найменування дисципліни)

для спеціальності: 263 Цивільна безпека за ОПП Цивільна безпека
(шифр, найменування спеціальності, освітньої програми)

форма навчання: денна
(денна, заочна)

Кількість кредитів: 3 кредити

Курс: 2-й

Семестр: 4-й

Змістових модулів (підсумкових модульних контролів) – 2

СРС: – 46 годин,

Форма контролю – диференційований залік
(екзамен або диференційований залік)

Загальна кількість годин – 90 годин

2019-2020 н.р.

«СОЦІОЛОГІЯ». Силабус для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр факультету агротехнологій та екології спеціальності 263 «Цивільна безпека». – Мелітополь: ТДАТУ, 2019. – 8 с.

Силабус складений на підставі «Положення про програму навчання здобувачів вищої освіти – силабус» (Мелітополь: ТДАТУ, 2019. – 16 с.) та Програми навчальної дисципліни «Соціологія» для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр». – Мелітополь: ТДАТУ, 2019. – 16 с.

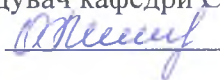
Розробники: Тараненко Г.Г., к.пед.н., доцент

Рецензент: Ісакова О.І., к.філос.н., доцент.

Силабус затверджений на засіданні кафедри «Суспільно-гуманітарних наук»

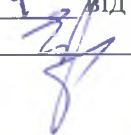
Протокол № 3 від 26 листопада 2019 року

Завідувач кафедри СГН

доц.  О.М.Максимець

Схвалено методичною комісією факультету агротехнологій та екології спеціальності 263 «Цивільна безпека» для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр за ОПП Цивільна безпека.

Протокол № 4 від «29» 11 2019 року

Голова, доц.  О.В.Гранкіна

1. Анотація курсу та Веб-сайт його розміщення.

Курс «Соціологія» є важливою складовою гуманітарного циклу підготовки майбутнього фахівця, що уможливлює вивчення суспільства як цілісного організму, особливостей його становлення як соціокультурної системи, дослідження соціальної структури суспільства, його життєдіяльність і соціальні зміни. Вивчення дисципліни не лише поглиблює і конкретизує загальні уявлення про суспільство, але й надає більш загальні теоретико-методологічні суспільствознавчі знання щодо питань соціальної стратифікації, життєдіяльності суспільства і соціальних змін, особливостей роботи у малій та великій соціальній групі та функціонування колективу, особливості соціалізації особистості та її вплив на суспільство тощо.

Кількість кредитів - 3

Час і місце проведення : 4 семестр, відповідно до розкладу

Веб-сайт курсу <http://nip.tsatu.edu.ua/course/index.php?categoryid=11>

*Примітка – для входу на портал здобувачу надається логін та пароль.

2. Мета викладання дисципліни.

Метою вивчення курсу «Соціологія» є формування розуміння сутності соціального життя та соціальної структури суспільства, а також навичок аналізу соціальних явищ і процесів.

3. Завдання вивчення дисципліни.

Завданням вивчення курсу «Соціологія» є: розвиток національної самосвідомості майбутніх фахівців; виховання патріотичних і морально-етичних переконань; прищеплення навичок наукового аналізу, спрямованих на забезпечення самостійного осмислення закономірностей суспільного розвитку; набуття практичних навичок роботи з історичними джерелами і науковою літературою; вироблення умінь застосовувати здобуті знання у повсякденній діяльності, для орієнтації у суспільно-політичному житті, оцінки суспільних явищ і подій.

У результаті вивчення курсу здобувач вищої освіти повинен **знати**: предмет, структуру, функції, принципи, методи, основні категорії та закони соціології; загальну характеристику суспільства як цілісної системи та її складових; структуру і зміст спеціальних соціологічних теорій; основні закономірності формування та функціонування соціальних спільнот, соціальних відносин та соціальних інститутів; послідовність розробки програми соціологічного дослідження; основні методи збору, обробки, аналізу результатів соціологічного дослідження; шляхи реалізації результатів соціологічних досліджень і соціальних технологій у суспільній практиці; особливості взаємозв'язку особистості й суспільства, соціальний статус особистості; сутність соціальних зв'язків, дій, взаємодії між індивідами та групами, групову динаміку; соціальну структуру та соціальну стратифікацію суспільства; місце і роль соціальних інститутів та соціальних організацій у суспільстві; джерела виникнення соціальних конфліктів і функції соціального контролю; специфіку соціальних змін та соціальних рухів; **вміти**: пояснювати, оцінювати, узагальнювати знання про суспільство у контексті системного підходу; користуватися основними соціологічними термінами під час виступів на семінарах, дискусіях, диспутах тощо; брати участь в організації та проведенні соціологічних опитувань; * використовувати на практиці результати соціологічних досліджень при діагностуванні причин соціальних конфліктів у сім'ї, колективі, на виробництві; сприяти розв'язанню міжособистісних і трудових конфліктів, виконуючи роль медіатора; застосовувати наукові методи під час розгляду соціальних процесів; розуміти дані масових соціологічних досліджень; застосовувати отримані знання на практиці й у професійній діяльності; проводити соціологічне дослідження в робочому колективі.

4. Результати навчання – компетенції (з урахуванням soft skills):

Інтегральні:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, під час практичної діяльності або у процесі навчання, яка передбачає здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає вміння працювати у команді та індивідуально, вміння приймати виважені рішення та делегувати відповідальність, налагоджувати ефективне спілкування та доброзичливі стосунки у колективі, вміння попереджувати та вирішувати конфліктні ситуації, вміння презентувати результати професійної діяльності, вміння планувати робочий та особистий час, вчасно вирішувати поставлені завдання, орієнтування на вирішення проблем, креативність та гнучкість у процесі їх аналізу.

Загальні:

– Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Навички міжособистісної взаємодії.
- Здатність працювати як в команді, так і автономно.

Спеціальні (фахові, предметні):

– Здатність обґрунтовувати та розробляти заходи, спрямовані на запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, захист населення і територій від надзвичайних ситуацій, забезпечення безпечної праці та запобігання виникненню нещасних випадків і професійних захворювань.

Програмні результати:

– Аналізувати питання історії, факти, проблеми та тенденції розвитку культури України в їх діалектичному взаємозв'язку. РН02. Володіти культурою мислення, технологією освоєння соціального досвіду на рівні, необхідному для професійної діяльності.

– Аналізувати суспільні явища й процеси на рівні, необхідному для професійної діяльності, знати нормативно-правові засади забезпечення цивільного захисту, охорони праці, питання нормативного регулювання забезпечення заходів у сфері цивільного захисту та техногенної безпеки об'єктів і територій.

– Організовувати та проводити навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, заняття з особовим складом підрозділу; доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід у сфері професійної діяльності.

5. Пререквізити.

Дисципліни, що містять компетенції, необхідні для засвоєння даної дисципліни: “Філософія”, “Історія і культура України”, “Конфліктологія”, “Правознавство”, “Безпека життєдіяльності”, “Вступ до спеціальності”, “Українська мова за фаховим спрямуванням”, “Основи охорони праці”, “Ергономічні, психофізіологічні основи охорони праці”.

6. Постреквізити.

Дисципліни, для вивчення яких потрібні компетенції, що здобуваються завдяки вивченню дисципліни: “Безпека життєдіяльності”, “Державне соціальне страхування”, “Цивільний захист”, “Управління техногенною та екологічною безпекою”, “Соціально-

економічні основи охорони праці”, “Економіка праці”, “Гігієна праці”, “Аудит та контроль стану охорони праці”.

7. Інформація про викладача.

Викладач	Тараненко Галина Григорівна
Вчений ступінь, вчене звання	кандидат педагогічних наук, доцент
Профайл викладача	http://www.tsatu.edu.ua/shn/people/taranenko-halyna-hryhorivna/
Контактний тел.	+38(0619)-42-35-58
E-mail:	galyna.taranenko@tsatu.edu.ua

8. Структура курсу.

8. Структура курсу							
Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				
			годин				балів
			лк	лаб	сем. (пр.)	СРС	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. СОЦІОЛОГІЯ ЯК НАУКА ПРО СУСПІЛЬСТВО							
1	Лекція 1	Соціологія як наука про суспільство.	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 1	Соціологія у системі гуманітарного знання	-	-	2	-	5
	Самостійна робота 1	Місце соціології у системі гуманітарного знання	-	-	-	3	1
2	Лекція 2	Соціальна структура суспільства	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 2	Соціальна структура суспільства	-	-	2	-	5
	Самостійна робота 2	Соціальні інститути українського суспільства	-	-	-	3	2
3	Лекція 3	Суспільство як соціокультурна система	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 3	Суспільство як система: соціальні статуси і соціальні ролі, соціальна стратифікація	-	-	2	-	5
	Самостійна робота 3	Соціальна стратифікація українського суспільства	-	-	-	3	2
4	Лекція 4	Культура і суспільство	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 4	Соціологія культури	-	-	2	-	5
	Самостійна робота 4	Субкультури	-	-	-	3	2

5	Лекція 5	Особистість та суспільство	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 5	Особистість та суспільство	-	-	2	-	5
	Самостійна робота 5	Соціологічні теорії особистості	-	-	-	3	1
6	Лекція 6	Соціалізація та проблеми формування особистості	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 6	Соціалізація особистості	-	-	2	-	5
	Самостійна робота 6	Виховання та соціалізація	-	-	-	3	1
7-8	Самостійна робота	Підготовка до ПМК 1	-	-	-	3	1
	ПМК 1	Підсумковий контроль за змістовий модуль 1	-	-	-	-	10
Всього за змістовий модуль 1 - 45 год.			12	-	12	21	50
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СОЦІОЛОГІЧНІ ТЕОРІЇ СЕРЕДНЬОГО РІВНЯ							
9	Лекція 9	Соціологія молоді	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 9	Молодь у соціальній структурі суспільства	-	-	2	-	6
	Самостійна робота 9	Сучасні проблеми молоді	-	-	-	4	2
10	Лекція 10	Соціологія шлюбу і сім'ї	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 10	Соціологія шлюбу і сім'ї	-	-	2	-	6
	Самостійна робота 10	Відродження духовних, історичних традицій в життєдіяльності української сім'ї	-	-	-	4	2
11	Лекція 11	Соціологія міста і села	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 11	Соціологія міста і села	-	-	2	-	6
	Самостійна робота 11	Особливості міського й сільського розселення в Україні.	-	-	-	4	2
12	Лекція 12	Соціологія конфлікту	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 12	Конфлікт як соціальне явище	-	-	2	-	6
	Самостійна робота 12	Природа соціальних конфліктів в сучасному українському суспільстві	-	-	-	4	2
13	Лекція 13	Соціологія праці і управління	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 13	Соціологія праці і управління	-	-	2	-	6
	Самостійна	Соціологічна суть	-	-	-	4	1

	робота 13	керівництва					
14-15	Самостійна робота	Підготовка до ПМК 2	-	-	-	5	1
	ПМК 2	Підсумковий контроль за змістовий модуль 2	-	-	-	-	10
Всього за змістовий модуль 2 – 45 год.			10	-	10	25	50
Всього з навчальної дисципліни – 90 год.			22	-	22	46	100

9. Методи та форми навчання.

Основними формами проведення занять є лекція та практичне заняття.

У процесі викладання дисципліни активно використовуються **інноваційні методи навчання** (брейнстормінг, робота в парах, групові дискусії, сесія «питання-відповідь», метод проектів, групові обговорення, ділові та рольові ігри, баскет-метод (метод навчання на основі імітації ситуації), тренінг-навчання, практичний експеримент тощо) та **традиційні методи навчання** (словесні, наочні, практичні; методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок, застосування отриманих знань, умінь і навичок; пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу, частково-пошукові, дослідницькі; порівняння, узагальнення, конкретизації і виділення головного; навчальна дискусія, пізнавальні ігри, створення ситуації інтересу і новизни у процесі викладання, опора на життєвий досвід здобувача вищої освіти, стимулювання обов'язку і відповідальності у навчанні тощо).

10. Політика курсу.

Політика курсу спрямована на розвиток умінь розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми, вміння працювати у команді та індивідуально, вміння приймати виважені рішення та делегувати відповідальність, налагоджувати ефективне спілкування та доброзичливі стосунки у колективі, вміння попереджувати та вирішувати конфліктні ситуації, вміння презентувати результати професійної діяльності, вміння планувати робочий та особистий час, вчасно вирішувати поставлені завдання, орієнтування на вирішення проблем, креативність та гнучкість у процесі їх аналізу.

Під час практичних занять створюється творчий простір для формування практичних умінь і навичок роботи у соціумі, зокрема у колективі.

На заняттях обов'язковим є дотримання правил роботи у групі, шанобливе ставлення до поглядів колег, налаштованість на дружню співпрацю та взаємодопомогу, роботу у команді.

На заняттях вітаються прояви творчості, креативності та індивідуальний підхід.

При оцінюванні враховується активність роботи на заняттях, теоретична підготовка, виконання практичних завдань та завдань для самостійної роботи.

Всі види робіт доцільно виконувати в оговорений викладачем термін.

Пропущені заняття необхідно відпрацьовувати протягом 2 тижнів (за умови неможливості виконання в означений термін із поважної причини, строки відпрацювання оговорюються індивідуально).

При виконанні всіх завдань і видів контролю курсу слід дотримуватись академічної доброчесності.

Питання щодо курсу можна поставити викладачеві у мережі Facebook або E-mail.

11. Форма контролю знань.

Поточний контроль здійснюється впродовж кожного практичного заняття (всього за ЗМ 1 – 30 балів, ЗМ 2 – 30 балів).

Контроль самостійної роботи здійснюється впродовж кожного заняття (всього за СРС 1 – 10 балів, СРС 2 – 10 балів).

Підсумковий модульний контроль складається із 2 модулів (всього за ПМК 1 – 10 балів, ПМК 2 – 10 балів).

Підсумковий контроль – диференційований залік, що є результатом суми балів за усіма видами робіт (ЗМ 1 + ЗМ 2 + ПМК 1 + ПМК 2 + СРС 1 + СРС 2).

12. Шкала оцінювання.

Дисципліна оцінюється за 100-бальною шкалою. Критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення дисципліни, що складає 60 балів.

Переведення балів внутрішньої 100-бальної шкали в національну та шкалу ЄКТС здійснюється у наступному порядку:

Шкала рейтингу ТДАТУ	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
		Екзамен або диференційований залік
90-100	A	5 (відмінно)
82-89	B	4 (добре)
75-81	C	
67-74	D	3 (задовільно)
60-66	E	
35-59	FX	2 (незадовільно) (з можливістю повторного перескладання)
0-34	F	2 (незадовільно) (з обов'язковим повторним вивченням курсу)

13. Рекомендована література та інформаційні ресурси.

- 1) Барвінський А. О. Соціологія [Текст] : курс лекцій / А. О. Барвінський. - Центр навч. літератури, 2005. – 154 с.
- 2) Болотіна Є. В. Соціологія [Текст] : навч. посібник / Є. В. Болотіна, В. Б. Мішура. - Центр навч. літератури, 2007. – 128.
- 3) Соціологія [Текст] : курс лекцій : рекомендовано МОН України / за ред. В.М. Пічі. - 2-ге вид., випр. і допов. - Новий світ-2000, 2002. – 248 с.
- 4) Науково-технічна бібліотека ТДАТУ: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. – Точка доступу: <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>

14. Інформаційний пакет дисципліни.

Інформаційний пакет з дисципліни розміщений на Веб-сайті курсу <http://nip.tsatu.edu.ua/course/index.php?categoryid=11> і включає календарно-тематичний план дисципліни (структуру); завдання для самостійної роботи з методичними рекомендаціями; методичні рекомендації до практичних занять, питання до заліку (екзамену); література базова та допоміжна; тексти лекцій з вказівкою назв тем та планів лекцій у відповідності до календарно-тематичного плану; тестові завдання до ПМК.